

Ministru kabineta un Latvijas Pašvaldību savienības vienošanās un domstarpību PROTOKOLS

Par 2026. gada budžetu un budžeta ietvaru 2026. – 2028. gadam

Rīgā

2025. gada 8. oktobrī

Saskaņā ar Likuma par budžetu un finanšu vadību 18.¹ panta devīto daļu, Pašvaldību likuma 82. pantu, likuma „Par pašvaldību budžetiem” 13. pantu un Ministru kabineta 2023. gada 19. decembra noteikumiem Nr. 769 “Kārtība, kādā Ministru kabinets saskaņo ar pašvaldībām jautājumus, kas skar visu pašvaldību intereses” Ministru kabinets un Latvijas Pašvaldību savienība vienojas protokolā iekļaut sadaļu par budžetu 2026. gadam un budžeta ietvaru 2026.-2028. gadam, izskatot sekojošus jautājumus:

1. Par pašvaldību budžetu ieņēmumiem

Latvijas Pašvaldību savienības viedoklis:

Ievērojot Ministru kabineta un Latvijas Pašvaldību savienības vienošanās un domstarpību protokolā par 2025. gada budžetu un budžeta ietvaru 2025. – 2027. gadam fiksēto vienošanos, paredzēt, ka 2026. gadā un vidējā termiņā pašvaldību budžetiem piekrīt ne mazāk kā 78% no kopējiem iedzīvotāju ienākuma nodokļa (turpmāk – IIN) ieņēmumiem, savukārt papildu valsts budžeta dotācija pašvaldībām autonomo funkciju veikšanai tiek paredzēta vismaz šādā apmērā: 2026. gadā: 125 489 449 *euro*, 2027. gadā: 147 080 948 *euro* un 2028. gadā: 144 395 048 *euro*.

Lai pašvaldībām tiktu nodrošināta finansiālā ilgtspēja un lielāka pašvaldību budžetu stabilitāte vidējā termiņā, uzskatām, ka ilgtspējīgāks risinājums būtu no 2026. gada palielināt pašvaldībām piekrītošo IIN ieņēmumu daļu līdz 80%, par attiecīgo summu samazinot valsts budžeta dotācijas autonomo funkciju veikšanai apmēru.

Nodrošināt, ka nosakot pašvaldībām jaunas autonomās funkcijas, funkciju paplašinājumus vai jaunus uzdevumus, kura izpilde saistīta ar izdevumu palielināšanos, pašvaldībām vienlaikus tiek paredzēts atbilstošs finansējums funkcijas vai uzdevuma izpildei.

Ministru kabineta viedoklis:

Valdība pilda doto solījumu par nodokļu pārskatīšanas ietekmes uz pašvaldību budžetiem kompensāciju pilnā apmērā. Ņemot vērā aktualizētas IIN prognozes, konstatēts, ka nodokļu reforma ir īstenota ar labākiem rezultātiem un to ietekme uz pašvaldību budžetiem ir daudz zemāka nekā tika sākotnēji prognozēts, gatavojot 2025. gada budžetu.

Pašvaldībām tiek paredzēta pastāvīga, stabila un prognozējama ieņēmumu bāze 2026. gadā un vidējā termiņā, kas nodrošina pašvaldībām nepieciešamos finanšu resursus pašvaldību funkciju veikšanai un saistību izpildei. Atbilstoši Ministru kabineta 2025. gada 26. augusta sēdes protokollēmumam (Nr.33 53.§ 19.punkts) noteikts, ka pie nemainīgas politikas kompensācija saistībā ar nodokļu reformas ietekmi 2026. gadā ir 66 793 958 *euro*, 2027. gadā 84 085 338 *euro*, 2028. gadā 86 754 918 *euro*, ņemot vērā aktuālo IIN ieņēmumu prognozi 2026. gadā – 2 277,7 milj. *euro*, 2027. gadā – 2 381,5 milj. *euro* un 2028. gadā – 2 506,3 milj. *euro*.

Pašvaldībām ik gadu tiek prognozēts nodokļu ieņēmumu pieaugums (tajā skaitā kompensācija par nodokļu izmaiņām), 2026. gadam paredzēts pieaugums 151,4 milj. *euro* apmērā jeb 6,1%, salīdzinot ar 2025. gada plānu.

Vienlaikus pašvaldībām ir jāstrādā pie plāniem kā mazināt uzturēšanas izdevumus ilgtermiņā, tai skaitā, veicot strukturālas reformas, gūstot efektu no izdevumu pārskatīšanas un procesu centralizācijas, kas ļautu nodrošināt resursu efektīvāku izlietojumu.

Puses vienojas:

Pašvaldībām tiek garantēti IIN ieņēmumi 100% apmērā no plānotās prognozes. IIN ieņēmumu sadalījums pa ceturkšņiem tiek noteikts šāds: I ceturksnī – 22%, II ceturksnī – 23%, III ceturksnī – 27%, IV ceturksnī – 28%. Nepieciešamības gadījumā, mēneša plāns tiek aprēķināts kā viena trešā daļa no ceturkšņa plāna.

Lai nodrošinātu pašvaldību funkciju veikšanai sabalansētu naudas pūsmu, pašvaldībām tiek plānots reizi nedēļā pārskaitīt IIN ieņēmumus atbilstoši Finanšu ministrijas mājas lapā ievietotam IIN sadalījumam.

Puses vienojas:

Pašvaldību IIN ieņēmumi virs garantētās IIN prognozes 2027. gadā tiek novirzīti pašvaldību aizņēmumu saistību dzēšanai.

Pašvaldības līdz 2027. gada 1. februārim pieņem domes lēmumus par pašvaldības ieņēmumu summas apmēra 2026. gadā virs garantētās IIN ieņēmumu prognozes attiecināšanu uz valsts aizdevumu pamatsummu maksājumu dzēšanu.

Puses vienojas:

2026. gadā paredzēt papildu valsts budžeta finansējumu 3 milj. *euro* ES Austrumu robežas pašvaldībām ārējās drošības stiprināšanai, tai skaitā:

Alūksnes novadam – 382 964 *euro*;

Augšdaugavas novadam – 264 644 *euro*;

Balvu novadam – 581 097 *euro*;

Krāslavas novadam – 784 131 *euro*;

Ludzas novadam – 987 164 *euro*.

Puses vienojas:

Kopumā atbalstīt nodokļu ieņēmumus, kas tiek ieskaitīti pašvaldību budžetos 2026. gadā atbilstoši protokola 1. pielikumā minētajam apmēram.

2. Par pašvaldību aizņēmumiem un galvojumiem un PPP projektiem

Puses vienojas:

1. Noteikt pašvaldību ikgadējo pieļaujamo aizņēmuma palielinājumu 2026., 2027. un 2028. gadā 168 milj. *euro*. Sagatavojot likumprojektu par valsts budžetu 2027. gadam un budžeta ietvaru 2027., 2028., 2029. un 2030. gadam, kopējais aizņēmumu pieļaujamais palielinājums tiek precizēts. Kopējo pašvaldību aizņēmumu limitu veido minētais palielinājums un pašvaldību iepriekš ņemto aizņēmumu atmaksas, kas regulāri tiek aktualizētas, ņemot vērā aizdevumu atmaksas grafikus.

2. Galvenās aizņēmumu prioritātes vidējā termiņā 2026. – 2028. gadam:

2.1. Eiropas Savienības un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības (turpmāk – ES) līdzfinansēti projekti ar aizņēmuma apmēru, kas nepārsniedz projekta attiecināmo izmaksu kopējo apmēru projekta saskaņotajām izmaksām un aktivitātēm. Pašvaldību ES līdzfinansēto projektu saskaņotās aktivitātes un to apmēru nosaka noslēgtā vienošanās/līgums ar attiecīgo atbildīgo iestādi par projekta īstenošanu. Kopējie pieejamie finansēšanas resursi ir aizņēmums ne vairāk kā attiecināmo izmaksu apmērā projekta saskaņotajām aktivitātēm, avanss no atbildīgās institūcijas (atbilstoši Ministru kabineta noteikumos par attiecīgo ES aktivitāti noteiktajam apmēram) un, ja nepieciešams, aizņēmums prioritārā investīciju projekta īstenošanai.

- 2.2. ES Atvērēšanas fonda (turpmāk – AF) finansēti projekti, ar aizņēmuma apmēru, kas ne vairāk kā par 10% pārsniedz projekta AF finansējuma apmēru projekta saskaņotajām izmaksām un aktivitātēm, un pievienotās vērtības nodokļa izmaksām (turpmāk - PVN). Pašvaldību ES līdzfinansēto projektu saskaņotās aktivitātes un to apmēru nosaka noslēgtā vienošanās ar CFLA par projekta īstenošanu. Pašvaldībām AF finansēto projektu īstenošanai kopējie pieejamie resursi ir aizņēmums ne vairāk kā 110% apmērā no AF finansējuma projekta saskaņotajām aktivitātēm, aizņēmums projekta PVN izmaksām, avanss no CFLA (atbilstoši Ministru kabineta noteikumos par attiecīgo AF aktivitāti noteiktajam apmēram) un, ja nepieciešams, aizņēmums prioritārā investīciju projekta īstenošanai.
- 2.3. emisijas kvotu izsoļu ieņēmumu instrumentu līdzfinansēti projekti ar aizņēmuma apmēru, kas nepārsniedz projekta attiecināmo izmaksu kopējo apmēru projekta saskaņotajām izmaksām un aktivitātēm. Pašvaldību emisijas kvotu izsoļu ieņēmumu instrumentu līdzfinansēto projektu saskaņotās aktivitātes un to apmēru nosaka noslēgtais līgums ar Vides investīciju fondu (turpmāk – VIF) par projekta īstenošanu. Pašvaldībām šo projektu īstenošanai kopējie pieejamie resursi ir aizņēmums ne vairāk kā attiecināmo izmaksu apmērā projekta saskaņotajām aktivitātēm, avanss no VIF un, ja nepieciešams, aizņēmums prioritārā investīciju projekta īstenošanai.
- 2.4. Rīgas valstspilsētas pašvaldības stratēģiskas nozīmes projekts “Vanšu tilta pārbūve”: aizņēmums 2026. gadā 6,7 milj. *euro*, 2027. gadā 42 milj. *euro*, 2028. gadā 35,8 milj. *euro* ar nosacījumu, ka Rīgas valstspilsētas pašvaldība 2026., 2027., 2028. gadā atmaksā iepriekš saņemtos aizņēmumus vismaz šajā punktā minētajos apmēros, tādējādi nodrošinot neitrālu ietekmi uz pašvaldību kopējo aizņēmumu limitu.
- 2.5. No 1. punktā minētā aizņēmuma palielinājuma noteikt aizņēmuma palielinājumu 130 milj. *euro* ES, AF un emisijas kvotu izsoļu ieņēmumu instrumentu līdzfinansētiem projektiem. Lai nodrošinātu šo projektu sekmīgu īstenošanu, pašvaldību aizņēmuma limita palielināšanas iespējas minētajiem projektiem, ja nepieciešamas, ir izskatāmas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, ievērojot ilgtspējīgu finanšu politiku.
3. Pašvaldībām 2026. – 2028. gadā no ikgadējā kopējā aizņēmuma palielinājuma tiek nodrošināta iepriekšējos gados piešķirto vidējā termiņa aizdevumu izmaksa atbilstoši aizdevumu līgumos noteiktajiem nosacījumiem.
4. Pašvaldībām 2026. gadā, papildus vidējā termiņa aizņēmumiem, ir noteikti aizņēmumi:
- 4.1. Drošībai: patvertņu izveidošanai, tajā skaitā pašvaldības administratīvajā teritorijā esošu telpu pielāgošanai patvertņu vajadzībām un drošības funkcionalitātes nodrošināšanai. Pašvaldības budžeta līdzfinansējums ne mazāk kā 10% no kopējām projekta izmaksām attiecīgajā gadā.
- 4.2. Izglītībai: izglītības iestādes investīciju projektu īstenošanai ilgtspējīgas pamatzglītības un vidējās izglītības funkcijas īstenošanai, kā arī skolu tīkla sakārtošanai, tajā skaitā autobusu iegādei skolēnu pārvadāšanai skolu reformas ietvaros. Pašvaldības budžeta līdzfinansējums ne mazāk kā 10% no kopējām projekta izmaksām attiecīgajā gadā un ja ir sniegts Izglītības un zinātnes ministrijas pozitīvs atzinums par projekta atbilstību Ministru kabineta apstiprinātiem projekta vērtēšanas kritērijiem, ievērtējot izglītojamo skaita pieaugumu.
- 4.3. Demogrāfijai: jaunas pirmsskolas izglītības iestādes būvniecības vai esošas pirmsskolas izglītības iestādes paplašināšanas investīciju projektiem, mazinot bērnu rindu uz vietām pirmsskolas izglītības iestādēs, un pirmsskolas izglītības iestāžu infrastruktūras investīciju projektiem. Pašvaldības budžeta līdzfinansējums ne mazāk kā 10% no kopējām projekta izmaksām attiecīgajā gadā, ja ir sniegts Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas pozitīvs atzinums par projekta atbilstību Ministru kabineta apstiprinātiem projekta vērtēšanas kritērijiem, ievērtējot demogrāfijas rādītājus.

5. Lai nodrošinātu augstas gatavības lietderīgu investīciju projektu īstenošanu atbilstoši katras pašvaldības attīstības programmas investīciju plānam, papildus vidējā termiņā noteiktiem mērķiem un 4. punktā minētajām prioritātēm, 2026. gadā noteikt aizņēmumus pašvaldības prioritāriem investīciju projektiem, ievērojot šādus nosacījumus:

- 5.1. Katrai pašvaldībai prioritārā investīciju projekta minimālā aizņēmumu summa ne mazāk kā 300 tūkst. *euro*;
- 5.2. Rīgas valstspilsētas pašvaldībai kā galvaspilsētai, ar aizņēmumu kopsummu ne vairāk kā 10 milj. *euro* apmērā;
- 5.3. Pašvaldībām, kuras 2026. gadā veic iemaksas PFI, ar aizņēmumu kopsummu ne vairāk kā 6 milj. *euro* apmērā;
- 5.4. Pašvaldībām, kurām iedzīvotāju skaits uz 01.01.2025. ir virs 40 tūkstošiem, ar aizņēmumu kopsummu ne vairāk kā 5 milj. *euro* apmērā;
- 5.5. Pašvaldībām, kurām iedzīvotāju skaits uz 01.01.2025. ir no 20 – 39,9 tūkstošiem, ar aizņēmumu kopsummu ne vairāk kā 3 milj. *euro* apmērā;
- 5.6. Pašvaldībām, kurām iedzīvotāju skaits uz 01.01.2025. ir līdz 19,9 tūkstošiem, ar aizņēmumu kopsummu ne vairāk kā 2 milj. *euro* apmērā;
- 5.7. Pašvaldības budžeta līdzfinansējums ne mazāk kā 15% no kopējām projekta izmaksām attiecīgajā gadā;
- 5.8. Projekts atbilst pašvaldības attīstības programmai, nodrošina lietderīgu un racionālu investīciju īstenošanu pašvaldības autonomo funkciju nodrošināšanai;
- 5.9. Aizņēmumu var izmantot pašvaldības investīciju projekta vai tā kārtas īstenošanai (turpināšanai, pabeigšanai), tajā skaitā ES līdzfinansēto projektu un AF finansēto projektu īstenošanai;
- 5.10. Aizņēmumu nav iespējams saņemt pašvaldības budžeta līdzfinansējuma daļas nodrošināšanai 4. punktā minētajos investīciju projektos.

6. Pašvaldībām 4. un 5. punktā minētie aizņēmumi tiek nodrošināti ikgadējā pieļaujamā aizņēmuma limita ietvaros. Limitam beidzoties, pašvaldību aizņēmuma pieteikumi netiek izskatīti.

7. Ja nepieciešams, 2026. gadā pašvaldībām ikgadējā kopējā aizņēmuma palielinājuma ietvaros, noteikt aizņēmumus:

- 7.1. budžeta un finanšu vadībai. Nosacījums: atmaksas termiņš līdz trīs gadiem no aizdevuma līguma noslēgšanas dienas. Ja aizņēmums nepieciešams uzturēšanas izdevumu un/vai kavēto maksājumu pret kreditoriem segšanai, pašvaldībai ir jāiesniedz domē apstiprināts budžeta optimizācijas plāns, kas apliecina pašvaldības spēju 2027., 2028. un 2029. gadā no ieņēmumiem segt kārtējā gada uzturēšanas izdevumus un veikt budžeta un finanšu vadības aizdevuma atmaksu.
- 7.2. pašvaldību finanšu stabilizācijai atbilstoši Likuma par budžetu un finanšu vadību 45.¹ panta regulējumam.

8. Noteikt kritērijus pašvaldības finanšu kapacitātes un ilgtspējas novērtēšanā. Pašvaldībām, kurām izpildās zemāk minētie kritēriji, jaunus aizņēmumus vai galvojums ir tiesības saņemt tikai ES, AF un emisijas kvotu izsoļu ieņēmumu instrumentu līdzfinansētiem projektiem. Kritēriji:

- a. pašvaldībai ikgadējais saistību apmērs kādā no saistību izpildes gadiem pārsniedz 15%¹;

¹ Pašvaldības ikgadējais uzņemto aizņēmumu, galvojumu un PPP saistību apmērs (%) ir gadā atmaksājamā pamatsumma ar % maksājumiem pret kārtējā gada plānotajiem ieņēmumiem bez valsts budžeta transfertiem noteiktam mērķim, tajā skaitā bez valsts budžeta transfertiem ES un citas ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētiem projektiem noteiktu mērķu (izdevumu) segšanai, un iemaksām PFI.

- b. pašvaldību finanšu ilgtermiņa - pašvaldības bilances ilgtermiņa saistību apmērs pārsniedz 30% un likviditātes koeficients ir zemāks par 0,8 (jāizpildās abiem kritērijiem)²;
- c. pašvaldībai ir neatmaksāts budžeta un finanšu vadības aizņēmums uzturēšanas izdevumiem un kavēto maksājumu segšanai.

9. Ja pašvaldībai ikgadējais saistību apmērs kādā no saistību izpildes gadiem pārsniedz 20%, tā jaunus aizņēmumus vai galvojumus var saņemt tikai ES vai AF projektiem ES līdzfinansējuma vai AF finansējuma daļai. Nosacījums: projekts nodrošina produktīvu investīciju īstenošanu un nerada būtisku slogu pašvaldības budžetam ilgtermiņā, pašvaldība spēj pildīt savas saistības pret kreditoriem un tai nav kavēti maksājumi.

10. Pašvaldībām, kuras vairākkārtīgi nav iesniegušas informāciju par neapgūtā aizņēmuma apmēru un neapgūšanas iemesliem atbilstoši Ministru kabineta 2019. gada 10. decembra noteikumu Nr. 590 "Noteikumi par pašvaldību aizņēmumiem un galvojumiem" 10. punktam, tādējādi nedodot iespēju saņemt aizņēmumus citiem investīciju projektiem, jautājums par jaunu aizņēmumu piešķiršanu var tikt izskatīts pēc piešķirto aizņēmumu apguves.

11. Pašvaldību aizņēmumu un galvojumu kontroles un pārraudzības padome var pieprasīt nozares ministrijas atzinumu par jebkuru pašvaldības iesniegto investīciju projektu, kam pieprasīts aizņēmums.

12. Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijai veikt grozījumus Ministru kabineta 2024. gada 17. decembra noteikumos Nr. 879 "Noteikumi par kritērijiem un kārtību, kādā tiek izvērtēti pašvaldību investīciju projektu pieteikumi aizdevuma saņemšanai", palielinot pašvaldībai vienas pirmsskolas izglītības iestādes infrastruktūras projekta maksimālo aizdevuma apmēru no 500 000 euro līdz 1 000 000 euro.

Puses vienojas:

1. Pašvaldībām jaunu investīciju projektu īstenošanai ir jāievērtē iespēja izmantot privātās partnerības projektu īstenošanas modeli, atbilstoši noteiktajai kārtībai.

2. Papildus pašvaldību noteiktajam pieļaujamam aizņēmuma palielinājumam, Rīgas valstspilsētas pašvaldībai, lai nodrošinātu finansējumu investīciju projektiem, kas atbilst Rīgas valstspilsētas apstiprinātai pašvaldības attīstības programmai, ir iespēja veikt obligāciju emitēšanu 2026. – 2028. gada periodā, ievērojot likumā par valsts budžetu 2026. gadam un budžeta ietvaru 2026, 2027. un 2028. gadam noteiktos nosacījumus.

Puses vienojas:

Saglabāt 2026. gadā noteiktos galvojuma mērķus pašvaldību kapitālsabiedrību aizņēmumiem, tajā skaitā kurināmā iegādei ar pašvaldības galvojumu 100% valsts aizdevumu summai, aizdevuma atmaksas termiņu līdz diviem gadiem un ar atlikto pamatsummas maksājumu līdz vienam gadam no aizdevuma līguma noslēgšanas dienas.

3. Valsts budžeta transferti pašvaldībām

Puses vienojas:

Kopumā atbalstīt piedāvāto valsts budžeta finansējuma sadalījumu caur nozaru ministrijām pašvaldību budžetiem 2026. gadā atbilstoši protokola 2. pielikumā minētajam apmēram.

² Pašvaldību bilances ilgtermiņa saistību apmērs (%) ir gada bilances ilgtermiņa saistības bez ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumiem un saņemtiem avansa maksājumiem pret pašvaldības kopējo bilanci. Pašvaldības likviditātes koeficients ir gada bilances apgrozāmie līdzekļi bez krājumiem pret pašvaldības bilances īstermiņa saistībām. Dati tiek ņemti no pēdējā Valsts kasē iesniegtā auditēta gada pārskata.

4. Pašvaldību finanšu izlīdzināšana

Puses vienojas:

2026. gadā pašvaldību finanšu izlīdzināšanas (turpmāk – PFI) aprēķins tiek veikts ievērojot spēkā esošo likumu.

Puses vienojas:

Finanšu ministrijai sadarbībā ar Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministriju un Latvijas Pašvaldību savienību sagatavot priekšlikumus Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas likuma izmaiņām, tajā skaitā administratīvā sloga mazināšanai atteikties no savstarpējiem norēķiniem par sniegtajiem izglītības pakalpojumiem, integrējot tos PFI, kā arī paredzēt, ka nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumi netiek iekļauti PFI sistēmā. Sagatavotos priekšlikumus izskatīt Konsultatīvajā padomē. Finanšu ministrijai sagatavoto likumprojektu iesniegt Ministru kabinetā līdz 2026. gada 1. martam.

Gatavojot priekšlikumus PFI likuma izmaiņām, izvērtēt iespējamus papildu ieņēmumus pašvaldību budžetos, tajā skaitā jaunus maksājumus no pasākumiem un veiktajām darbībām, kas saistītas ar attiecīgās pašvaldības teritoriju.

Valsts budžeta likumprojektā ieļaut uzdevumu Valsts ieņēmumu dienestam uzsākt datu uzkrāšanu par samaksāto iedzīvotāju ienākuma nodokli pēc nodokļa maksātāja darba vietas.

Puses vienojas:

Atbilstoši pašvaldību finanšu izlīdzināšanas aprēķinam 2026. gadam pie nemainīgas politikas tiek nodrošināts, ka nevienai no pašvaldībām nav izlīdzināto ieņēmumu samazinājums. Līdz ar to pašvaldībām to funkciju īstenošanai un uzņemto saistību izpildei tiks nodrošināts ieņēmumu pieaugums.

Puses vienojas:

Dotācijas apmēru par personu, kura ievietota sociālās aprūpes centrā līdz 1998. gada 1. janvārim, noteikt 11 376 *euro* apmērā (948 *euro* mēnesī).

5. Nozaru ministriju jautājumi

Iekšlietu ministrijas jomā:

Latvijas Pašvaldību savienības viedoklis:

No 2026. gada paredzēt valsts budžetā finansējumu 885 tūkst. *euro* apmērā civilās aizsardzības speciālistu atlīdzībai katrā pašvaldībā.

Atbilstoši grozījumiem Nacionālās drošības likumā, kas pieņemti 2025. gada maijā un stājās spēkā 1. jūlijā, pašvaldībām līdz sešu mēnešu laikā no likuma spēkā stāšanās ir jāizveido krīzes vadības struktūrvienība vai jānorīko atbildīgie darbinieki krīzes vadības pasākumu īstenošanai.

Ministru kabineta viedoklis:

Atbilstoši Ministru kabineta 2025. gada 27. marta rīkojumā Nr.179 “Par likumprojekta “Par valsts budžetu 2026. gadam un budžeta ietvaru 2026., 2027. un 2028. gadam” sagatavošanas grafiku” noteiktajam ministrijām un citām centrālajām valsts iestādēm dots uzdevums nesniegt priekšlikumus prioritārajiem pasākumiem, kā arī veikt publiskā sektora efektivizācijas un vispārējās valdības izdevumu samazinājumu 2026. – 2028. gadā. Līdz ar to attiecīgs prioritārā pasākuma pieteikums papildu finansējuma piešķiršanai nav virzīts.

Latvijas Pašvaldību savienības viedoklis:

Iekšlietu ministrijai sadarbojoties ar Viedās aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju un Finanšu ministriju rast papildu finansējumu pašvaldību objektu (patvertņu) pielāgošanai un aprīkošanai civilās aizsardzības mērķiem.

Patvertņu infrastruktūras nodrošināšanai izvērtēt jaunas atbalsta programmas ar Eiropas Savienības fondu un/vai valsts budžeta atbalstu vai paredzēt finansējumu no ES fondu pārdales.

Ministru kabineta viedoklis:

Saskaņā ar Ministru kabineta 2025. gada 6. jūnija rīkojumā Nr. 316 “Par civilās aizsardzības mērķiem pielāgojamajiem un aprīkojamajiem objektiem (patvertnēm)” noteikto patvertņu pielāgošanai un aprīkošanai civilās aizsardzības mērķiem no Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam 5.1.1. specifiskā atbalsta mērķa “Vietējās teritorijas integrētās sociālās, ekonomiskās un vides attīstības un kultūras mantojuma, tūrisma un drošības veicināšana pilsētu funkcionālajās teritorijās” 5.1.1.9. pasākuma “Objektu (patvertņu) pielāgošana un aprīkošana civilās aizsardzības mērķiem” (turpmāk – pasākums) piesaistīts finansējums 26 113 520 *euro* apmērā (Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzfinansējums 22 196 492 *euro* jeb 85% no projekta kopējām attiecināmajām izmaksām un valsts budžeta un pašvaldību līdzfinansējums 3 917 028 *euro* jeb 15% no projekta kopējām attiecināmajām izmaksām). Pasākuma ietvaros paredzēts patvertnēm pielāgot un atbilstoši aprīkot 570 objektus, tajā skaitā 453 objektus 41 Latvijas pašvaldībā.

Latvijas Pašvaldību savienība:

Likumprojekts “Ugunsdrošības, ugunsdzēsības un glābšanas darbu likums” (Nr: 885/Lp14) paredz noteikt pašvaldībām jaunus uzdevumus ugunsdrošības un ugunsdzēsības jomā, t.sk. nodrošināt ārējo ugunsdzēsības ūdensapgādi pašvaldību teritorijās un nodrošināt ugunsgrēku dzēšanu. Valsts budžetā paredzēt papildu finansējumu pašvaldībām ugunsdzēsēju organizāciju darbības nodrošināšanai: 2027. gadā 1 456 496 *euro*, 2028. gadā 775 952 *euro* un 2029. gadā 799 231 *euro*.

Ja papildu finansējums pašvaldībām jauno uzdevumu veikšanai netiek paredzēts, Iekšlietu ministrijai nodrošināt, ka pašvaldībām jauni uzdevumi ugunsdrošības un ugunsdzēsības jomā netiek noteikti.

Ministru kabineta viedoklis:

Likumprojekts “Ugunsdrošības, ugunsdzēsības un glābšanas darbu likums” (turpmāk – likumprojekts) paredz uzdevumu pašvaldībām nodrošināt ārējo ugunsdzēsības ūdensapgādi pašvaldības teritorijā, bet iespēju robežās nodrošināt ugunsgrēku dzēšanu un ugunsdrošības prevenciju, tādējādi nosakot elastīgu regulējumu pašvaldību iesaistīšanai ugunsgrēka dzēšanā un ugunsdrošības prevencijā.

Atbilstoši Ministru kabineta 2025. gada 27. marta rīkojumā Nr.179 “Par likumprojekta “Par valsts budžetu 2026. gadam un budžeta ietvaru 2026., 2027. un 2028. gadam” sagatavošanas grafiku” noteiktajam ministrijām un citām centrālajām valsts iestādēm dots uzdevums nesniegt priekšlikumus prioritārajiem pasākumiem, kā arī veikt publiskā sektora efektivizācijas un vispārējās valdības izdevumu samazinājumu 2026. – 2028. gadā. Līdz ar to attiecīgs prioritārā pasākuma pieteikums papildu finansējuma piešķiršanai nav virzīts.

Izglītības un zinātnes ministrijas jomā:

Latvijas Pašvaldību savienības viedoklis:

Jauno vispārējās pamata un vidējās izglītības pedagogu darba samaksas finansēšanas modeli “Programma skolā” pilnībā ieviest pēc papildu nepieciešamā valsts budžeta finansējuma piešķiršanas pilnā apmērā.

Ieviešot finansēšanas modeli “Programma skolā”:

1) paredzēt, ka minimāli pieļaujamais izglītojamo skaits vispārējās izglītības iestādes vidējās izglītības pakāpē administratīvo teritoriju administratīvajos centros (izņemot valstspilsētas) ir 90 izglītojamie; izglītības iestādēs, kas īsteno profesionālās vidējās izglītības programmas, – 60 izglītojamie; vispārējās izglītības iestādes vidējās izglītības pakāpes klašu grupā, ja izglītības iestāde atrodas 15 km attālumā no ES ārējās sauszemes robežas (izņemot administratīvo teritoriju administratīvos centrus) – 25 izglītojamie;

2) nodrošināt vienlīdzīgu pieeju valsts budžeta mērķdotācijas pedagogu darba samaksai aprēķinā izglītības iestādēm ar līdzīgu izglītojamo skaitu, neatkarīgi no klašu vai grupu komplektiem, ņemot vērā apstākli, ka Rīgas reģiona pašvaldību izglītības iestādēs ir sasniegta mācību telpu maksimālā kapacitāte un tiek veidotas lielas klases (izglītojamo skaits klasē ir 26 vai vairāk) – proti, valsts budžeta mērķdotācijas pedagogu darba samaksai aprēķinā izglītības iestādei tiek ņemts vērā reālais izglītojamo skaits klasēs;

3) noteikt, ka aprēķināmās kontaktstundas ilgums tiek saglabāts 40 minūtes un atbilstoši precizēt pedagoģisko slodžu skaitu vispārējā izglītībā pēc klašu lieluma (ļoti maza, maza, vidēja, liela klase).

Ministru kabineta viedoklis:

1) Ir panākta politiskā vienošanās, ka izglītības iestādēm, kas atrodas 15 km attālumā no ES ārējās sauszemes robežas (izņemot administratīvo teritoriju administratīvos centrus), tiks noteikts kvantitatīvais kritērijs vidusskolas posmā 30 izglītojamie 10. – 12. klašu posmā.

2) Pedagogu darba samaksas finansēšanas modelī “Programma skolā” paredzēts, ka finansējums tiek aprēķināts, ņemot vērā reālo izglītojamo skaitu klasē, nosakot klases lielumu, kas tiek izmantots finansējuma aprēķinā, piemērojot normēto klases lielumu gadījumos, ja vidējais skaits klasē konkrētā klašu posmā pārsniedz 30 izglītojamos vai ir mazāks par 16 izglītojamiem. Vienlaikus ir paredzēts arī ņemt vērā telpu kapacitāti un atbilstoši izglītības iestādes norādītajiem datiem, ja klasē nav iespējams nodrošināt lielāku izglītojamo skaitu, tiks piemēroti izņēmuma gadījumi, par ko detalizētāk arī tiks iekļauts Ministru kabineta noteikumu projektā.

3) Pedagogu darba samaksas finansēšanas modelī “Programma skolā” finansējuma aprēķinā tiek izmantots mācību stundas ilgums 40 minūtes un atbilstoši arī ir rēķinātas pedagoģiskās slodzes, ņemot vērā, ka slodzes apmērs ir noteikts astronomiskajās stundās (60 minūtes).

2025. gada 19. jūnijā Saeima 1. lasījumā atbalstīja likumprojektu “Grozījumi Izglītības likumā” (865/Lp), kas paredz pilnvarot Ministru kabinetu izstrādāt noteikumus par kvantitatīviem kritērijiem un valsts budžeta finansējuma aprēķinu pedagoga darba samaksai.

Par konkrētiem kvantitatīvajiem kritērijiem turpināma diskusija Ministru kabineta noteikumu izstrādes procesā, ņemot vērā valsts budžetā piešķirtā finansējuma apmēru.

Puses vienojas:

No 2026. gada 1. janvāra palielināt uzturēšanas izdevumu normatīvu gadā vienam speciālās izglītības iestādes, kas nodrošina internāta pakalpojumus, izglītojamam, kas saņem internāta pakalpojumus.

Klimata un enerģētikas ministrijas jomā:

Latvijas Pašvaldību savienības viedoklis:

Klimata un enerģētika ministrijai 2026. – 2029. gadu periodā nodrošināt, ka jauni pienākumi pašvaldībām saistībā ar ES Zaļo kursu, direktīvām klimata pārmaiņu un vides jomā, tai skaitā tām, kurās plānots veikt grozījumus (piemēram, Komunālo notekūdeņu direktīva, direktīva “Par gaisa kvalitāti un tīrāku gaisu Eiropai”, Atkritumu direktīva, Atjaunojamo energoresursu direktīva u.c.), tiek noteikti tikai tādā apjomā, kādā pašvaldībām tiek nodrošināts papildu finansējums konkrētajam mērķim.

Ministru kabineta viedoklis:

Iespēju robežās organizēt aprēķinu veikšanu un apkopošanu par Latvijas saistību ieviešanai nepieciešamajiem un pieejamajiem finanšu līdzekļiem katram ES normatīvajam dokumentam, kas skar valsts vai pašvaldību budžetus, atsevišķi, ievērojot to virzību ES un nacionālā līmenī. Izstrādājot normatīvo aktu projektus un plānošanas dokumentu projektus, norāda, ka jaunus pienākumus pašvaldības var izpildīt tik tālu, cik tām ir pieejams finansējums.

Latvijas Pašvaldību savienības viedoklis:

Vidējā termiņā paredzēt risinājumu, kas nodrošina līdz pat 100% dabas resursu nodokļa ieņēmumu reinvestēšanu vides infrastruktūras attīstībā, tai skaitā šķirošanas, pārstrādes un dalītās atkritumu vākšanas sistēmās, uzlabo nodokļu izlietojuma caurspīdību un efektivitāti un saskaņo nodokļu politiku ar ES Zaļo kursu un aprites ekonomikas mērķiem.

Ministru kabineta viedoklis:

Sadarboties, lai nodokļa ieņēmumi pēc iespējas efektīvāk tiktu investēti vides infrastruktūrā, tai skaitā šķirošanas, pārstrādes un dalītās vākšanas sistēmu attīstībā. Tai skaitā kopīgi strādāt pie pamatojuma, lai pēc iespējas lielāka daļa (līdz pat 100%) dabas resursu nodokļa ieņēmumu tiktu novirzīti investīcijām vides infrastruktūrā, nodrošinot šī finansējuma caurspīdīgu, efektīvu un atbildīgu izmantošanu.

Kultūras ministrijas jomā:

Puses vienojas:

Ar nolūku nodrošināt Dziesmu un deju svētku tradīcijas nepārtrauktību, Latvijas Nacionālajam kultūras centram sadarbībā ar pašvaldībām līdz 2026. gada 1. martam izstrādāt metodiku Vispārējo latviešu Dziesmu un deju svētku starplaika pasākumu plānošanai un norisei, ņemot vērā Dziesmu un deju svētku likumā noteikto un šim nolūkam piešķirtos valsts budžeta un pašvaldību budžeta līdzekļus. Procesa gaitā informēt Kultūras ministriju un Latvijas Pašvaldību savienību.

Labklājības ministrijas jomā:

Latvijas Pašvaldību savienības viedoklis:

No 2026. gada paredzēt valsts budžetā finansējumu minimālā sociālo pakalpojuma groza ieviešanas atbalstam, paredzot pašvaldībām mērķdotācijas ģimenes asistenta pakalpojuma izdevumu segšanai 50% apmērā un līdzfinansējumu 50% apmērā atelpas brīža pakalpojuma bērniem ar invaliditāti, kuriem Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija ir noteikusi īpašas kopšanas nepieciešamību, izdevumu segšanai.

Ministru kabineta viedoklis:

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums paredz, ka obligāti nodrošināmie sociālie pakalpojumi tiek nodrošināti tādā apjomā, kas atbilst pašvaldības gadskārtējā budžeta ietvaros pieejamiem līdzekļiem. Ietvertā norma nepieļauj situāciju, ka pašvaldības nepilda noteikto pienākumu par obligāti nodrošināmiem sociālajiem pakalpojumiem, ja pašvaldības budžeta līdzekļi ir nepietiekami. Tādējādi pakalpojumu grozā ietvertajiem sociālajiem pakalpojumiem ir jābūt pieejamiem, bet uz tiem var veidoties rindas.

Vienlaikus likums paredz arī atšķirīgus spēkā stāšanās datumus obligāti nodrošināmajiem sociālajiem pakalpojumiem. Ņemot vērā, ka visas pašvaldības nevar nodrošināt visus obligātos pakalpojumus nekavējoties, atsevišķu sociālo pakalpojumu nodrošināšanai ir paredzēts pārejas periods – atelpas brīža pakalpojums bērniem ar invaliditāti, kuriem Veselības un darbspēju

ekspertīzes ārstu valsts komisija ir noteikusi īpašas kopšanas nepieciešamību, stājas spēkā 2026. gada 1. janvārī, ģimenes asistenta pakalpojums – 2028. gada 1. janvārī.

Atbalstot minimālā sociālo pakalpojuma groza ieviešanu, līdzšinēji valsts budžeta līdzfinansējums pašvaldībām iespēju robežās nodrošināts vairākiem minimālajā sociālo pakalpojumu grozā iekļautajiem sociālajiem pakalpojumiem, piemēram, valsts līdzfinansējums 50% apmērā aprūpes mājās pakalpojuma nodrošināšanai bērniem līdz 24 gadu vecumam ar īpašas kopšanas nepieciešamību. Papildinoši ES fondu 2021. – 2027. gada plānošanas perioda ieguldījumi ir vērsti uz minimālā sociālo pakalpojumu groza ieviešanu un nodrošināšanu pašvaldībās, kur tas nav izdarīts ar 2014. – 2020. gada plānošanas perioda ieguldījumiem vai citiem resursiem, un pakalpojumu pieejamības palielināšanu pašvaldībās, kurās ir nodrošināts minimālais sociālo pakalpojumu grozs, bet pieprasījums pēc pakalpojumiem pārsniedz piedāvājumu, kā arī sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu attīstībai cilvēkiem ar ļoti smagiem funkcionāliem traucējumiem.

Latvijas Pašvaldību savienības viedoklis:

Palielināt valsts atbalstu pašvaldībām sociālo pakalpojumu nodrošināšanai dzīvesvietā personām, kuras ir pārtraukušas saņemt valsts finansētos ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus institūcijā, no 7085,20 *euro* gadā par vienai personai sniegtajiem pakalpojumiem līdz 14 500 *euro* gadā par vienai personai sniegtajiem pakalpojumiem.

Ministru kabineta viedoklis:

Saskaņā ar Ministru kabineta 2025. gada 27. marta rīkojumu Nr.179. "Par likumprojekta "Par valsts budžetu 2026. gadam un budžeta ietvaru 2026., 2027. un 2028. gadam" sagatavošanas grafiku" ministrijām un citām centrālajām valsts iestādēm dots uzdevums nesniegt priekšlikumus prioritārajiem pasākumiem, kā arī veikt publiskā sektora efektivizācijas un vispārējās valdības izdevumu samazinājumu 2026. – 2028. gadā.

Savukārt, saskaņā ar Ministru kabineta 2025. gada 22. septembra ārkārtas sēdes protokolā Nr. 38 noteikto (1.§, 2. punkts) ir atbalstīts papildu finansējuma piešķirums 919 747 *euro* apmērā 2026. gadam valsts atbalstam pašvaldībām par sociālo pakalpojumu nodrošināšanu dzīvesvietā personām, kuras ir pārtraukušas saņemt valsts finansētos ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus institūcijā, lai nodrošinātu atbalsta sniegšanu atbilstoši plānotajam pieprasījuma pieaugumam esošajā atbalsta apmērā.

Latvijas Pašvaldību savienības viedoklis:

2026. gadā aprēķinot mājaimniecībai mājokļa pabalsta apmēru, garantēto minimālo ienākumu sliekšņu summai piemērot šādus koeficientus:

- 1) atsevišķi dzīvojošai pensijas vecuma personai vai atsevišķi dzīvojošai personai ar invaliditāti – koeficientu 1,9;
- 2) mājaimniecībai, kurā ir tikai pensijas vecuma personas vai personas ar invaliditāti, – koeficientu 1,6;
- 3) mājaimniecībai, kurā ir tikai pensijas vecuma personas vai personas ar invaliditāti un bērni, – koeficientu 1,7;
- 4) pārējām mājaimniecībām – koeficientu 1,2.

Ministru kabineta viedoklis:

Mājokļa pabalsta aprēķina koeficientu samazināšana negatīvi ietekmēs iedzīvotājus ar viszemākajiem ienākumiem, jo ievērojama daļa mājaimniecību vairs nekvalificēsies mājokļa pabalsta saņemšanai, kā rezultātā palielināsies nabadzīgāko iedzīvotāju parādsaistības un iespējama izlikšana no dzīvesvietas.

Mājokļa pabalsta koeficienti jau tika samazināti 2025. gadā:

- atsevišķi dzīvojošām pensijas vecuma personām vai personām ar invaliditāti no 2,5 uz 2,1;

- mājāsaimniecībām, kurās ir tikai pensijas vecuma personas vai personas ar invaliditāti un bērni, no 2 uz 1,7;
- pārējām mājāsaimniecībām no 1,5 uz 1,3.

Koeficientu samazināšana negatīvi ietekmētu mazaizsargātās iedzīvotāju grupas kā pensijas vecuma personas (2024. gadā 45% no visiem mājokļa pabalsta saņēmējiem), bērnus (2024. gadā attiecīgi 17%), tāpat arī personas ar invaliditāti (2024. gadā – 17%). Statistika liecina, ka mājokļa pabalsta koeficientu samazināšana pasliktinās ģimeņu ar bērniem situāciju, kas ir pretrunā ar valstī noteikto demogrāfijas prioritāti.

Vienlaikus jāņem vērā, ka mājokļa pabalsti tiek izmaksāti nevis saskaņā ar aprēķinu, bet gan tikai tajā apmērā, kas atbilst normatīvajā regulējumā noteiktajām minimālajām normām, līdz ar to nav pamata uzskatīt, ka mājokļa pabalsta saņēmējiem tiktu izmaksāti neadekvāti un nepamatoti augsti pabalstu apmēri.

Satiksmes ministrijas jomā:

Latvijas Pašvaldību savienības viedoklis:

Paredzēt, ka 2026. gadā un vidējā termiņā valsts budžeta mērķdotācijas pašvaldību autoceļiem (ielām) apmēra procentuālais pieaugums ir ne mazāks kā valsts budžeta Valsts autoceļu fonda programmas ikgadējā finansējuma bāzes procentuālais pieaugums. T.i., palielinoties Valsts autoceļu fonda bāzei (neskaitot prognozētos ieņēmumus no autoceļu lietošanas nodevas), vismaz tādā pat procentuālajā apmērā jāpieaug arī valsts budžeta mērķdotācijai pašvaldību autoceļiem (ielām).

Pašreizējais mērķdotācijas pašvaldību autoceļiem un ielām apjoms veido tikai 60% no 2008. gada finansējuma, kā rezultātā pašvaldībām akūti trūkst resursu autoceļu un ielu atjaunošanai, remontdarbiem un ikdienas uzturēšanai. Ik gadus pieaug ceļu lietotāju izmaksas, taču to izlietojums ir neproporcionāls ar autoceļu uzturēšanai nepieciešamo finansējumu.

Ministru kabineta viedoklis:

Valsts budžetā no 2026. līdz 2028. gadam katru gadu ir paredzēts finansējums mērķdotācijai pašvaldību autoceļiem (ielām) 60 144 227 *euro* apmērā.

Latvijas Pašvaldību savienības viedoklis:

Lai apturētu valsts vietējo ceļu tehniskā stāvokļa pasliktināšanos, 2026. gadā un turpmāk valsts budžetā palielināt finansējumu valsts vietējo autoceļu atjaunošanai.

Mainīt valsts atbalsta politiku valsts vietējo autoceļu pārņemšanā, palielinot valsts budžeta finansējumu autoceļu uzturēšanai un paredzot finansējumu autoceļu attīstībai. Dotācija valsts vietējo autoceļu pārņemšanai – 1 560 *euro* gadā – neatbilst faktiskajiem izdevumiem par to uzturēšanu. Atkarībā no uzturēšanas līmeņa un konkrētajā saimnieciskajā gadā nepieciešamajiem ieguldījumiem, vietējo ceļu uzturēšanas izmaksas gadā minimālā apmērā svārstās no 1 500 līdz 3 000 *euro*/km.

Nododot valsts vietējos autoceļus pašvaldībām, valsts finansējuma aprēķinā ieviest indeksācijas principu, kas ņemtu vērā inženierbūvju apjomu (tiltus, pārvadus, caurtekas u.tml.) uz konkrētā ceļu posma.

Ministru kabineta viedoklis:

Līdz 2025. gada 1. oktobrim pašvaldību īpašumā nodoti 211,573 km valsts vietējo autoceļu posmu. To uzturēšanai tiek piešķirta papildu mērķdotācija 1 560 *euro* gadā par katru attiecīgās pašvaldības īpašumā pārņemto valsts vietējā autoceļa posma kilometru saskaņā ar Ministru kabineta 2008. gada 11. marta noteikumu Nr. 173 "Valsts pamatbudžeta valsts autoceļu fonda programmai piešķirto līdzekļu izlietošanas kārtība" 9.¹ un 9.² punktu.

Šobrīd noteiktais finansējuma apmērs 1 560 *euro* gadā par katru pārņemto kilometru ir balstīts uz vēsturiski veikto ikdienas uzturēšanas darbu apjomu autoceļos, kas identificēti nodošanai pašvaldībām.

Puses vienojas:

2026. gadā Valsts autoceļu fonda programmas ietvaros paredzēt finansējumu valsts reģionālajiem un vietējiem autoceļiem 69 121 000 *euro* apmērā, t.sk. 130 km valsts reģionālo autoceļu būvdarbiem – 41 305 000 *euro* un 354 km valsts vietējo autoceļu būvdarbiem – 27 816 000 *euro*.

Puses vienojas:

Paredzēt valsts budžeta līdzfinansējumu pašvaldību pilsētu tranzīta ielu uzturēšanai un būvniecībai 2026., 2027. un 2028. gadā 8 932 854 *euro* apmērā ik gadu, t.sk. 1 930 333 *euro* gadā tranzīta ielu uzturēšanas līdzfinansēšanai un 7 002 521 *euro* gadā tranzīta ielu būvniecības līdzfinansēšanai.

Latvijas Pašvaldību savienības viedoklis:

Noteikt minimālo sabiedriskā transporta pakalpojuma apjomu, balstoties uz Sabiedriskā transporta pakalpojuma likuma 6. panta trešajā un ceturtajā daļā noteiktajiem principiem. Nav pieļaujama sabiedriskā transporta maršrutu tīklu samazināšana, ja nav veikts ekonomiski pamatots tīklu izvērtējums un nav noteikta skaidra valsts finanšu bāze pakalpojuma nodrošināšanai.

Valsts budžeta dotācija nesedz valsts akceptēto cenu par kilometru, kas apdraud sabiedriskā transporta pakalpojumu nepārtrauktību. Lai nodrošinātu spēkā esošos līgumu izpildi, bāzes budžets jāpalielina vismaz par 15 milj. *euro*, nepasliktinot biļešu ieņēmumu apjomu.

Atbilstoši VSIA "Autotransporta direkcija" datiem aptuveni 32% no kopējā nobraukuma reģionālās nozīmes maršrutos ir saistīti ar skolēnu pārvadājumiem; 9% no visiem reisiem ir izveidoti tikai skolēnu pārvadājumu vajadzībām.

Satiksmes ministrijai izstrādāt ekonomiski pamatotus un objektīvus kritērijus valsts pasūtījuma apjoma noteikšanai sabiedriskajam transportam, kā arī ieviest automatizētu datu analīzi informācijas sistēmās, kas ļautu pieņemt pamatotus lēmumus par maršrutu tīkla attīstību vai optimizāciju.

Ministru kabineta viedoklis:

Plānotais reģionālo autobusu maršrutu tīkls 2026. gadā sasniegs 56,15 miljonus kilometru, savukārt vilcienu maršrutu tīkls – 8,04 miljonus vilcienkilometru. Prognozētais reģionālās nozīmes maršrutu tīkla apjoms paredz, ka katrā tīkla daļā tiek samazināti reisi ar zemiem rentabilitātes un pārvadāto pasažieru rādītājiem, iekļaujot priekšlikumus par maršrutiem, kuri varētu tikt izpildīti uz komerciāliem principiem.

Latvijas Pašvaldību savienības viedoklis:

Satiksmes ministrijai izstrādāt transporta pēc pieprasījuma modeli kā papildinošu risinājumu sabiedriskā transporta pakalpojumam, nevis kā pamatpakalpojumu aizstājošu sistēmu. Šādas pieejas īstenošanai par pamatu jāņem esošā maršrutu tīkla visaptverošs izvērtējums, maršrutu noslogojuma dati, skolēnu pārvadājumu apjomi un pārvadājumu regularitāte, un jāidentificē teritorijas, kurās transports pēc pieprasījuma var kalpot kā mērķēts jauns papildus risinājums iedzīvotāju mobilitātes nodrošināšanai.

Ministru kabineta viedoklis:

Autotransports pēc pieprasījuma pakalpojums tiks nodrošināts valsts mazapdzīvotajos reģionos. Pakalpojums papildinās esošos reģionālos maršrutus, bet tas neietilps reģionālo maršrutu tīklā.

Tieslietu ministrijas jomā:

Latvijas Pašvaldību savienības viedoklis:

Lai novērstu tiesvedību riskus, Valsts zemes dienestam, aprēķinot nekustamo īpašumu fiskālās kadastrālās vērtības, ievērot Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 73.panta pirmo daļu³ : “Kadastra objekta kadastrālo vērtību pārrēķina, ja Kadastra informācijas sistēmā reģistrē izmaiņas objekta vērtību ietekmējošos datos vai spēkā stājušās izmaiņas kadastra jomu regulējošos normatīvajos aktos, kas ietekmē kadastrālo vērtību aprēķinu.” Proti, mainoties Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā kadastra objekta reģistrētajiem objektu raksturojošajiem datiem, Valsts zemes dienests veic arī fiskālās kadastrālās vērtības pārrēķinu.

Saskaņā ar Saeimas Juridiskā biroja viedokli “no Kadastra likuma pārejas noteikumiem neizriet, ka pārejas periodā attiecībā uz fiskālo kadastrālo vērtību šā likuma 73. panta pirmā daļa netiek piemērota. Tādējādi jebkuras būtiskas izmaiņas kadastra objektā (piemēram, zemes platības, lietošanas veida, būves tehnisko parametru u.c. izmaiņas) rada pamatu fiskālās kadastrālās vērtības pārrēķināšanai, izmantojot 2024. gada metodiku, kā to paredz Kadastra likuma pārejas noteikumu 43.³ punkts” (Saeimas Juridiskā biroja 2025. gada 20. jūnija vēstule Nr. 511.13/1-20-14/25).

Valsts zemes dienestam, aprēķinot nekustamo īpašumu fiskālās kadastrālās vērtības, ievērot arī Ministru kabineta 2024. gada 17. decembra noteikumus Nr. 887 “Grozījumi Ministru kabineta 2020. gada 18. februāra noteikumos Nr. 103 “Kadastrālās vērtēšanas noteikumi”⁴ , t.sk. arī 163.1.punktā noteikto attiecībā uz inženierbūvju fiskālajām kadastrālajām vērtībām, atbilstoši noteikumu anotācijā norādītajam mērķim: *“tiek mainīts inženierbūves vērtības aprēķinā piemērojamais būves nolietojuma korekcijas koeficients gadījumos, ja inženierbūves nolietojuma procents Kadastra informācijas sistēmā ir reģistrēts 83-100%. Izmaiņa nepieciešama, jo ar 2023. gada 7. marta noteikumiem Nr. 116 “Būvju kadastrālās uzmērīšanas noteikumi” tika atcelts nosacījums “ja inženierbūves nolietojuma procents aprēķināts lielāks par 80%, pieņem, ka inženierbūves nolietojuma procents ir 80%”, kā rezultātā joprojām ekspluatācijā esošām būvēm nolietojums ir lielāks par 80%. Lai šādiem objektiem aprēķinātu kadastrālo vērtību, koeficients nevar būt “0”, tāpēc tas mainīts no “0” uz “0,05”*”.

Ja neievērojot Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 73. panta pirmo daļu un/vai Ministru kabineta 2020. gada 18. februāra noteikumus Nr. 103 “Kadastrālās vērtēšanas noteikumi”, aprēķinātās fiskālās kadastrālās vērtības tiks apstrīdētas, kas rezultēsies pienākumā pārrēķināt gan fiskālās kadastrālās vērtības, gan nekustamā īpašuma nodokli, pašvaldībām no valsts budžeta tiks kompensēti visi faktiskie izdevumi, kas saistīti ar pārrēķinu veikšanu.

Ministru kabineta viedoklis:

Darbs pie kadastrālās vērtēšanas sistēmas pilnveides un aktuālām kadastrālām vērtībām turpinās. Tā ir kopīga prioritāte, par ko ir panākta vienošanās – saskaņā Ministru kabineta 2024. gada 17. decembra sēdes protokola Nr. 53 158., 159., 160., 161., 162. paragrāfu 4. punktu Tieslietu ministrijai paredzēts turpināt kadastrālās vērtēšanas metodikas pilnveidošanu,

³ Tieslietu ministrijas 14.04.2025. vēstule Nr.1-13/1138, kā arī Tieslietu ministrijas 24.03.2025. vadlīnijas, kas minētas VZD 28.03.2025. vēstulē Nr.2-06/390, kas uzdod VZD attiecībā uz fiskālo kadastrālo vērtību aprēķinu neievērot Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 73.panta pirmo daļu un Ministru kabineta 17.12.2024. noteikumus Nr. 887.

⁴ Iepriekš minētā Tieslietu ministrijas 14.04.2025. vēstule Nr.1-13/1138, kā arī Tieslietu ministrijas 24.03.2025. vadlīnijas.

ievērojot Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 66. panta otrajā daļā noteiktos kadastrālās vērtēšanas principus, izstrādāt un tieslietu ministram līdz 2027. gada 15. maijam iesniegt izskatīšanai Ministru kabinetā kadastrālo vērtēšanu regulējošos normatīvo aktu projektus un jaunu kadastrālo vērtību bāzi.

Puses viejas:

Iekļaut valsts budžeta likumā jaunu normu, kas mazinātu birokrātisko slogu un samazinātu administratīvo izdevumu pieaugumu valsts un pašvaldību budžetos un kas noteiktu, ka par valsts un pašvaldību īpašumā esošo zemi likumiskās lietošanas maksu, kas noteikta likuma "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937. gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību" 38. pantā, 2026. gadā aprēķina no 2026. gada 1. janvārī esošās kadastrālās vērtības.

Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas jomā:

Latvijas Pašvaldību savienības viedoklis:

Lai nodrošinātu pilnvērtīgu Valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas centru (VPVKAC) darbību bibliotēkās un turpinātu iedzīvotājiem nodrošināt iespēju piekļūt e-pakalpojumiem un e-pārvaldei, 2026. gadā un turpmāk nodrošināt finansējumu programmā “30.00.00 Attīstības nacionālie atbalsta instrumenti” pasākumam “VARAM/30.00.00_17 - Valsts budžeta finansējums pašvaldību publiskajās bibliotēkās bez maksas izmantot internetu un datoru” vismaz 2025. gada apmērā.

Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija plāno budžeta samazinājumu pasākumam “VARAM/30.00.00_17 - Valsts budžeta finansējums pašvaldību publiskajās bibliotēkās bez maksas izmantot internetu un datoru” sākot no 2026. gada 59 078 *euro* apmērā.

Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija šobrīd īsteno Atveseļošanās fonda projektu Nr. 2.1.2.1.i.0/1/23/I/VARAM/011 "Pakalpojumu sniegšanas reformas atbalsts", kurā paredzēts atvērt jaunus 99 VPVKAC, uzsvāru liekot tieši uz to atrašanās vietām bibliotēkās. Ar atveseļošanās un noturības mehānisma finansējumu bibliotēkās tiek ierīkoti VPVKAC punkti, bet budžeta taupības nolūkos šajās bibliotēkās tiek atslēgts internets.

Ministru kabineta viedoklis:

Saskaņā ar Ministru kabineta 2025. gada 27. marta rīkojumu Nr.179. "Par likumprojekta "Par valsts budžetu 2026. gadam un budžeta ietvaru 2026., 2027. un 2028. gadam" sagatavošanas grafiku" ministrijām un citām centrālajām valsts iestādēm dots uzdevums nesniegt priekšlikumus prioritārajiem pasākumiem, kā arī veikt publiskā sektora efektivizācijas un vispārējās valdības izdevumu samazinājumu 2026. – 2028. gadā.

Latvijas Pašvaldību savienības viedoklis:

Paredzēt valsts budžetā papildu finansējumu pilnvērtīgai administratīvi teritoriālai reformai ceļu saraksta būvdarbu realizācijai vidējā termiņā 90,3 milj. *euro* apmērā.

Ministru kabineta viedoklis:

Lai nodrošinātu ilgtspējīgu iedzīvotāju mobilitāti un novadu centru sasniedzamību, nodrošinot gan darba vietu, gan pakalpojumu sasniedzamību, nepieciešams uzlabot transporta infrastruktūru. Līdz ar to Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas izstrādātā valsts reģionālo un vietējo autoceļu pārbūves un atjaunošanas investīciju programma administratīvi teritoriālās reformas kontekstā paredzēja indikatīvi 900 km⁵ valsts reģionālo un vietējo autoceļu atjaunošanu un pārbūvi, kas nozīmīgi iedzīvotāju mobilitātei.

⁵ Informatīvajam ziņojumam “Par investīciju programmas valsts autoceļu attīstībai administratīvi teritoriālās reformas kontekstā īstenošanu”, kas apstiprināts Ministru kabinetā 2021. gada 18. marta sēdē (protokols Nr.28, 40.§), pievienotajā valsts autoceļu sarakstā tika indikatīvi identificēti 878 km valsts reģionālo un vietējo autoceļu

Kopumā uz 2025. gada 1. jūliju ar Atvaseļošanas fonda⁶ (turpmāk – AF) un valsts budžeta finansējuma atbalstu atjaunoti un pārbūvēti aptuveni 778 km⁷ valsts reģionālo un vietējo autoceļu posmu.

Vienlaikus AF investīcijas ietvaros turpināsies valsts reģionālo un vietējo ceļu atjaunošana vai pārbūve – plānots, ka kopumā gan AF un valsts budžeta finansējuma ietvaros ir pabeigti vai 2025. gadā tiks pabeigti būvdarbi 859 km garumā. Savukārt 2026. gadā plānots pabeigt būvdarbus vēl aptuveni 50 km garumā, kuru realizācija iespējama, pateicoties papildus piešķirtajam AF finansējumam un līdz 2026. gada 31. decembrim pagarinātajam investīcijas ieviešanas termiņam⁸, tādējādi līdz 2026. gada beigām sasniedzot vismaz 273 km AF investīcijas ietvaros, un no 2021. gada ar valsts budžeta un AF finansējumu kopsummā vismaz 909 km ceļu. Tādējādi tiks pilnībā realizēts tas ceļu apjoms, kas tika sākotnēji iezīmēts kā nozīmīgs iedzīvotāju mobilitātei.

Zemkopības ministrijas jomā:

Latvijas Pašvaldību savienības viedoklis:

2026. gadā un vidējā termiņā palielināt valsts budžeta dotāciju Zivju fondam līdz apmēram, kas turpmākajos gados būtu līdzvērtīgs valsts budžetā ieskaitītajiem Zivju fonda dotāciju veidojošajiem ieņēmumiem.

Ministru kabineta viedoklis:

Saskaņā ar Ministru kabineta 2025. gada 27. marta rīkojumu Nr.179. "Par likumprojekta "Par valsts budžetu 2026. gadam un budžeta ietvaru 2026., 2027. un 2028. gadam" sagatavošanas grafiku" ministrijām un citām centrālajām valsts iestādēm dots uzdevums nesniegt priekšlikumus prioritārajiem pasākumiem, kā arī veikt publiskā sektora efektivizācijas un vispārējās valdības izdevumu samazinājumu 2026. – 2028. gadā.

Latvijas Pašvaldību savienības viedoklis:

Valsts institūcijām (Zemkopības ministrija/LAD) turpināt sniegt ziņas pašvaldībām nekustamā īpašuma nodokļa aprēķināšanai atbilstoši likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" 3. panta 1¹ daļā noteiktajai papildlikmei, ievērojot minētā panta septīto daļu.

Likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" 3. panta 1¹ daļa paredz: "(1¹) Ar nekustamā īpašuma nodokļa papildlikmi 1,5 procentu apmērā apliek neapstrādātu lauksaimniecībā izmantojamo zemi, izņemot zemi, kuras platība nepārsniedz vienu hektāru vai kurai normatīvajos aktos ir noteikti lauksaimnieciskās darbības ierobežojumi. Minēto papildlikmi piemēro arī tad, ja pašvaldība neapstrādātai lauksaimniecībā izmantojamai zemei ir noteikusi nekustamā īpašuma nodokļa likmi savos saistošajos noteikumos saskaņā ar šā panta pirmo daļu."

Ministru kabineta viedoklis:

Lauku atbalsta dienesta publiskajā kartē ir redzamas apsaimniekotās platības, un šī informācija ir pieejama ikvienam bez maksas, līdz ar to pašvaldībām jau šobrīd ir nodrošināta

(ar rezerves ceļu posmiem kopā 1 014 km), kuru pārbūve un atjaunošana ir prioritāra administratīvi teritoriālās reformas īstenošanai.

⁶ Atvaseļošanas un noturības mehānisma plāna 3.1. reformas un investīciju virziena "Reģionālā politika" 3.1.1.r. reformas "Administratīvi teritoriālā reforma" 3.1.1.1.i. investīcija "Valsts reģionālo un vietējo autoceļu tīkla uzlabošana".

⁷ Pamatojoties uz VSIA "Latvijas Valsts ceļi" sniegto informāciju.

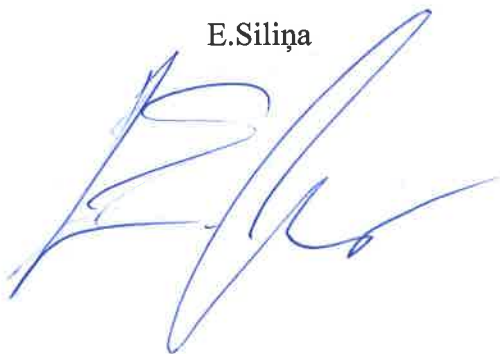
⁸ Informatīvais ziņojums "Par Latvijas Atvaseļošanas un noturības mehānisma plāna 3.1. reformas un investīciju virziena "Reģionālā politika" 3.1.1.r. reformas "Administratīvi teritoriālā reforma" 3.1.1.1.i. investīcijas "Valsts reģionālo un vietējo autoceļu tīkla uzlabošana" īstenošanai finansējuma pārdali", pieņemts Ministru kabineta 2025.gada 17.jūnija sēdē, Nr.24/56.§.

piekļuve būtiskākajiem datiem. Tādējādi, mazinot administratīvo slogu, Lauku atbalsta dienests turpmāk neveiks neapstrādātas lauksaimniecībā izmantojamās zemes apsekošanu.

Ministru prezidente

Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēdis

E.Siliņa

G.Kaminskis

